

Architekt Ladislav Lábus - nominace na cenu MK

Architekt Ladislav Lábus je jednou z nejvýraznějších žijících legend české architektury. Je znám svým hloubavým a citlivým přístupem, který je zároveň pevný jak skála. V době přelétavých a pomíjivých gest, které jsou tolik typické pro současné období tekuté modernity, včetně povrchního kopírování vnějších znaků a přebujelou snahou upoutat na sebe již tolik unavenou pozornost diváků, si Ladislav Lábus jde pevně svou vlastní cestou. Je tím, který hledá smysl architektonického úkolu, význam zadání, ptá se po souvislostech a nespokojí se jen tak ledajakým výsledkem. Na své cestě nehledá laciné rychlé efekty, které by mu přinesly slávu, ale jde zcela jistě daleko trnitější a těžší cestou, na které hledá podstatu věcí a ptá se po skutečných opravdových hodnotách architektury a stavitelství obecně.

Důrazem na hledání hodnot dává do popředí téma trvanlivosti staveb. Kolik je hvězd, které rychle zazáří a vyblednou? Kolik je staveb, které jsou "cool" a "in" a za třicet let se bourají, protože jsou úplně "de mode" a nepoužitelné? Architektura je oborem, který zcela zásadně odvisí od nemalých investičních prostředků a který zároveň zásadním způsobem ovlivňuje prostředí, ve kterém žijeme. Věci denní potřeby, ať už jsou to kalhoty, lampa nebo automobil, podléhají módě. Když jsou nové, působí exkluzivně a lákavě, obzvláště na reklamách, po čase však svůj punc ztratí, až začnou být nudné a ošuntělé, než se zase po delším čase, pokud je nikdo nevyhodí, nepromění ve sběratelský kus a stanou se starožitností. Pro Ladislava Lábusa není dům předmětem běžné spotřeby, který by podléhal tomuto cyklu. Svojí tvorbou záměrně sleduje vyšší hodnoty a cíle, než jen zajištění střechy nad hlavou. Právě svými zvýšenými nároky na pomalou a pečlivou přípravu stavby staví hodnotu svých staveb na trvanlivosti a stálých hodnotách, které tak snadno nepodléhají aktuálnímu vkusu. Kdo má zájem, aby jeho stavba byla za dvacet třicet let společensky neoblíbená a neprodejná? Možná nikdo, ale málokdo o tom jako Ladislav Lábus přemýšlí a ještě méně tím opravdu žije a opravdu tak staví.

Stavby Ladislava Lábusa se vyznačují mnohdy až překvapivou samozřejmostí. Jsou tu, jako by tu stály již dlouho a ukazují, že jsou dobře a že neměly být jinak. Docílit přirozenosti věcí je v architektuře mistrovským uměním, které se nedaří každému. Znamená jak velké nasazení při tvorbě a kázeň, tak skutečný cit, znalost a porozumění životu. Tím nám Lábus jasně připomíná, že postup jistého zpomalení a zastavení má v důsledku větší význam a vyšší hodnotu, než ukvapená a rychlá řešení. V pracích Ladislava Lábusa se geniálně spojuje koncepční myšlení s mistrným provedením detailu a to i přesto, že řemeslná kvalita z dnešního stavebnictví rychle mizí a je masově nahrazována továrními produkty.

Obrovskou zásluhu a význam pro českou architekturu má Ladislav Lábus jako učitel, který výrazně ovlivnil celou sametově-porevoluční generaci a mnohé další. Nepředává svým žákům žádné poučky a triky, ale ukazuje jim cestu, jde příkladem a vtahuje je do přemýšlení a hloubání nad podstatou navrhování. Ukazuje jim, jak myslet architekturu. Je možná přirozeným během událostí, že se v tomto roce stal děkanem Fakulty architektury ČVUT.

16. 5. 2014

Za představenstvo ČKA Pavel Hnilička